

Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

INFORMATOR br. 1/2011.

Period od 01.01.2011. do 30.06.2011. godine

Dragi članovi!

Sva događanja u prvom polugodištu koja se odnose na rad našeg Udruženja i saradnju sa Ambasadom Češke Republike u BiH pratila je Leona Sabolek, potpredsjednica za kulturu, tako da je ovaj broj Informatora pripremila u cjelosti, a sve vijesti u nešto kraćem sadržaju objavljene su i na web stranici, uz fotografije sa tih događanja. Zahvaljujući Igoru Sivjakovu stranica je redovno ažurirana.

Važno je napomenuti da "Česká beseda" Sarajevo ove godine slavi svoju petnaestogodišnjicu od Obnoviteljske skupštine, održane 28. septembra 1996. godine na Dan sv. Václava, zaštitnika svih Čeha.

Vaša Jovanka Manžalović-Šalaka

Praznično druženje

"Česká beseda" Sarajevo svake godine organizira druženje povodom Božića i Nove godine. Ono se tradicionalno zakazuje nešto prije ili poslije ovih blagdana kako bi se okupilo što više članova, a nastoji se ponuditi i neki zanimljiv sadržaj. Prostor već više godina gostoprimitljivo ustupa Samostan sv. Ante na Bistriku.

Druženje 08.01.2011. godine počelo je izuzetno zanimljivim predavanjem naše članice Jadranke Šuster koja je boravila u Daruvaru 17. i 18.07.2010. godine tokom žetvenih svečanosti "Dožínky". "Dožínky" su najveća manifestacija češke nacionalne manjine u Hrvatskoj. Održava se svake druge godine u Daruvaru - sjedištu Saveza Čeha u Republici Hrvatskoj. U programu učestvuju svih 28 Českých beseda iz Hrvatske, a bude i gostiju iz Češke, kako među izvođačima, tako i u publici. Centralni dio manifestacije je

povorka kroz središte grada u kojoj češka nacionalna manjina prikazuje svoju tradiciju vezanu uz žetvu žita, popraćenu pjesmom, plesom i kulinarskim specijalitetima. Tu se mogu vidjeti i neki običaji koji su već zaboravljeni u matičnoj državi Češkoj, pa samim tim imaju veliku kulturno-povijesnu vrijednost. S druge strane, "Dožínky" su postale atraktivan sadržaj turističke ponude ne samo daruvarskog kraja.

Članovi naše Besede uživali su u lijepim slajdovima i izlaganju Jadranke Šuster. Postoji mogućnost da se i mi pridružimo narednoj žetvenoj manifestaciji i da naši predstavnici budu u Daruvaru na "Dožínky" 2012. godine.

Nakon predavanja prešlo se na neformalni dio druženja uz jelo i piće. Po običaju bila je i tombola. Druženje je kao i uvijek proteklo u vedrom raspoloženju i uz diskretnu češku muziku.

Leona Sabolek

Dokumentarni film "Probuđene lutke"

Nakon kraće pauze, nastavljen je rad na dokumentarnom filmu "Probuđene lutke" kojim se obilježava stogodišnjica lutkarstva u Sarajevu i ukazuje na doprinos što su ga dali češki lutkari. Učitelji Bohumil Chlebovský, Ludvik Jaroš i Vojta Režný režirali su vrlo popularne lutkarske predstave na češkom jeziku. To su bili začeci Lutkarskog pozorišta Adolfa Dolfija Pomeznog, kojeg se još sjećaju starije Sarajlije. Lutkarsko i Pionirsko pozorište od 1977. godine znamo kao Pozorište mladih. Prvobitna koncepcija projekta "Česke besede" je nažalost morala biti izmijenjena zbog smrti Ante Hrkača, velikog glumca lutkara-animatora Pozorišta mladih, kojem je u prvobitnoj verziji pripala važna uloga.

Novi kadrovi snimani su 19. i 20.03.2011. godine u Franjevačkom samostanu sv. Ante na Bistriku. Glavna zvijezda je sada bilo malo lutkarsko kazalište koje je učitelj Vojta Režný 1941. godine predao obitelji Stuchlý. Zadivljujuće je kakvom su preciznošću rađene lutke i oslikane kulise za razne predstave. Prekrasne starinske lutke i naratora Kašpáreka oživjela je mlada lutkarica Jasminka Požek-Božuta. U radu na filmu su sudjelovali još Igor Sivjakov, Senka Paunović, Ivan i Zvezdana Stuchlý, Jovanka Manzalović Šalaka i Leona Sabolek.

Snimanje je nastavljeno uz financijsku podršku Grada Sarajeva.

Leona Sabolek

Dokumentarni program RTVFBiH

Dokumentarni program Federalne televizije nastavio je sa snimanjem serijala o nacionalnim manjinama u Bosni i Hercegovini. Na red su došli i Česi.

Novinarka Federalne televizije Dragica Orlando i režiser Himzo Mihaljević sa ekipom dokumentarnog programa snimali su 24.03.2010. godine segment serijala u prostoru Samostana sv. Ante na Bistriku. Obuhvaćen je rad "Česke besede" Sarajevo kroz izjave Jovanke Manzalović Šalaka, Tomislava Krzyka, Leone Sabolek i prigodnu dokumentaciju. Tomislav Krzyk je odveo djelatnike Dokumentarnog programa na groblje sv. Mihovila kako bi snimili grob Karla Paříka i zapalili svijeću.

Neki su segmenti snimljeni kod kćerke Jana Berana, a emisiju o Česima Federalna televizija planira dopuniti sadržajima iz Banja Luke i Maćinog Brda, kao jedinog češkog sela u Bosni i Hercegovini.

Leona Sabolek

Graciozne i bespomoćne

U sarajevskoj Vijećnici je 01.06.2011. godine svečano otvorena izložba 38 fotografija Michaela Mířeka pod imenom "Graciozne i bespomoćne 2003-2009" u organizaciji Ambassade Češke Republike i pod pokroviteljstvom gradonačelnika Sarajeva Alije Behmena.

Izložba je nastala na temelju serijala Češke televizije "Graciozni gradovi" autora Radovana

Lipusa i Davida Vávre, kojim se skreće pažnja javnosti na ugrožena zdanja u Češkoj i ukazuje na potrebu njihovog spašavanja. Radi se o vrijednim građevinama iz 19. i 20. stoljeća koje su prepuštene propadanju ili neadekvatnim promjenama. Među njima je Bašta palmi hotela Grand i Općinski dom iz Hradec Královih osnivača češke moderne arhitekture Jana Kotěre koji je autor banke "Slavija" u Sarajevu. Izložba je već obišla svjetske metropole kao što su Beč, Njujork, Budimpešta, Štokholm, Rim, Tokio, Bratislava i Dresden. U našoj zemlji će nakon Sarajeva biti postavljena u Bihaću, Tuzli, Zenici, Gračanici, Banjoj Luci, Prijedoru i Mostaru.

Gradonačelnik Sarajeva Alija Behmen je pozdravio održavanje izložbe u Vijećnici koja i sama pripada ugroženim biserima arhitekture i djelo je čeških arhitekata. Upravo je proslavila 115 godina, a obnova njenog enterijera započinje u decembru.

Vijećnica je simbol ove izložbe. Građena je po projektima Karla Paříka, Aleksandra Vítka i Ćirila M. Ivekovića. Sjedište je Gradskog poglavarstva od 20.04.1896. godine do 1949. godine kada u nju useljava Narodna i univerzitetska biblioteka BiH. U proteklom ratu je bjesomućno granatirana i izgorjela u noći između 25. i 26.08.1992. godine.

Izložbu je otvorio ambasador Češke Republike pan Tomáš Szunyog i rekao da Vijećnica više nije bespomoćna jer ona ima sreću da će biti obnovljena. Danas su spomenici moderne arhitekture ugroženiji od starih zamkova ili renesansnih građevina i treba ih spašavati.

O izložbi je još govorio Tomáš Hendrych iz Udruge građana "Graciozni gradovi" koja je autor projekta. Udruga informira, educira, te skreće pažnju na potrebne rekonstrukcije i već je uspješno spasiti polovinu ugroženih arhitektonskih bisera. Kratke tekstove i stihove uz fotografije napisali su Radovan Lipus i David Vávra koji su nastavili pratiti radove čeških arhitekata u inozemstvu. Tako je nastao serijal "Graciozni tragovi" čija su čak tri nastavka posvećena radu Karla Paříka i drugih čeških arhitekata u Sarajevu i Bosni i Hercegovini, a moći će se pogledati 27.06.2011. godine u kinu Meeting Point.

Leona Sabolek

Graciozni tragovi

U kinu Meeting Point u Sarajevu 27.06.2011. godine premijerno su prikazana tri nastavka iz serijala Češke televizije "Graciozni tragovi". Projekcija je održana u organizaciji Ambasade Češke Republike i pod pokroviteljstvom gradonačelnika Sarajeva Alije Behmena.

"Graciozni tragovi" se nadovezuju na serijal "Graciozni gradovi" Radovana Lipusa i Davida Vávre, kao i već viđenu izložbu fotografija Michaela Mičeka "Graciozne i bespomoćne", predstavljenu u sarajevskoj Vijećnici. Autori prate rad čeških arhitekata u Sarajevu, Bosni i Hercegovini, pa i šire. Prikazani su nastavci posvećeni Karlu Paříku i njegovim nastavljačima: Karlu Páneku, Františku Blažeku, Aleksandru Vítetu, Josefu Pospíšilu i Janu Kotěri. Režiser i scenarist Radovan Lipus i scenarist, vodič i arhitekt David Vávra su, pored kompetentnosti, pokazali i poznavanje mentaliteta naših ljudi i sve to sročili u gledljive kratke filmove, pune prepoznatljivog češkog duha.

Uvod u projekciju dao je otpravnik poslova Ambasade pan Slavomír Goga. U pauzi projekcije mogla su se postaviti pitanja prisutnim autorima Radovanu Lipusu i Davidu Vávri, a nakon projekcije s njima se družiti uz češko pivo. Dokumentarni materijal je izuzetno zanimljiv i trebala bi ga pogledati najšira javnost u Bosni i Hercegovini, a osobito mlada generacija.

Leona Sabolek

Čeh rodом, Sarajlija izborom

Članovi "Česke Besede" Sarajevo svake godine odlaze na groblje sv. Mihovila kako bi odali počast graditelju Sarajeva Karlu Paříku, arhitektu čiji su projekti obogatili Sarajevo građevinama po kojima je ono danas prepoznatljivo. Zanimljivo je da je on gradio zdanja za sve četiri monoteističke religije u Bosni i Hercegovini. Grupi članova "Česke Besede", prilikom tradicionalnog polaganja cvijeća i paljenja

svijeća 16.06.2011. godine, pridružila se Alma Bajić iz Ambasade Češke Republike u Bosni i Hercegovini.

Leona Sabolek

Izlet u Bijambare

Lijep i popularan potez "Česke besede" Sarajevo je organizacija jednodnevnog izleta. Do sada smo obilazili povijesna mjesta Kraljevu Sutjesku, Fojnicu i Kreševo. Ove godine smo se odlučili za prekrasno izletišta Bijambare, četrdesetak kilometara udaljeno od Sarajeva.

Ujutro 26.06.2011. godine okupili smo se ispred Muzeja, smjestili u udoban autobus i krenuli u zaštićeni pejzaž Bijambare. Radi zaštite područja, autobus je morao ostati na parkiralištu ispred ulaza u izletišta, a mi smo morali uložiti mali napor i preći u laganom hodu oko 2km do planinarskog doma domaćina Mije. Tu su nas čekali ušticipci s kajmakom. Nakon kraćeg odmora krenuli smo u obilazak čuvene Bijambarske pećine uz stručnoga vodiča. Turisti obilaze Srednju bijambarsku pećinu koju su istraživali i češki speleolozi za vrijeme Austro-Ugarske monarhije. Ova je pećina bogata pećinskim ukrasima i lijepo uređena, a završava tzv. "koncertnom dvoranom". Grupica članova je iskoristila njenu akustiku da zapjeva Písničku česku i druge pjesme uz pratnju Ivana Miloševića na tamburi. Većina se popela do Gornje bijambarske pećine koja je zatvorena za posjete i još se treba istraživati, ali sa čijeg ulaza "puca" krasan pogled na okolinu. Za ručak je bio predviđen pravi planinarski meni. Moglo se birati između ukusnog graha i isto takvog gulaša. Za desert se pobrinuo naš dopredsjednik Tomo Krzyk, ponijevši sa sobom tulumbe. Slijedio je odmor, šetnja po obilježenim šetnicama, obilazak Drvenog grada ili šume, sve po izboru. Vesela i vedra ekipa se nakon ugodno provedenog dana u popodnevnim satima vratila u Sarajevo.

Leona Sabolek

IN MEMORIAM

Dragutin Fuks 20.01.2011
Zdenka Haberl 11.02.2011
Berislav Hafner 18.06.2011.

**Plan aktivnosti za period
od 01.07.2011. do 31.12.2011. godine**

1. Sastanak UO Udruženja;
2. Informator br.1/2011.;
3. Obilježavanje 15-godišnjice rada Udruženja;
4. Redovna Skupština Udruženja;
5. Obilježavanje Dana državnosti Češke Republike;
6. Božićno i novogodišnje druženje;
7. Nastavak rada na dokumentarnom filmu "Probuđene lutke";
8. Nastavak rada na monografiji "Česi u Sarajevu";
9. Otvaranje "Češkog kutka", biblioteke Udruženja;
10. Probe i druženja uz "česke lidovke";

***Važna napomena:** Svaka pomoć u realizaciji navedenih aktivnosti svih zainteresovanih članova Udruženja je dobrodošla*

Uz ovaj broj INFORMATORA u dodatku: "Zapjevajmo zajedno - písničky!"

Sarajevo, 01.07.2011. godine

Upravni odbor Češke besede Sarajevo

Izvod iz statistike posjećenosti WEB stranice **www.ceskabesedasa.ba**

Zbir po mjesecima										
Mjesec	Dnevni prosjek				Ukupno po mjesecu					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Jun 2011	322	230	29	13	279	109908	397	870	6917	9689
Maj 2011	235	167	21	11	203	71764	346	651	5191	7287
Apr 2011	262	213	25	13	263	110160	390	758	6408	7870
Mar 2011	612	448	41	13	300	340897	416	1296	13891	18980
Feb 2011	453	306	54	16	313	246096	463	1516	8588	12699
Jan 2011	374	279	38	15	405	178171	471	1182	8660	11596
Ukupno						1056996	2483	6273	49655	68121

INFORMATOR pripremila: Jovanka Manzalović Šalaka
Lektorisala: Gordana Frimel
Priprema i štampa: Igor Sivjakov

Tel: (387) 061 504 408;
Manzalović Š. Jovanka

061 546 144;
Krzyk Tomislav

061 911 983;
Sabolek Leona

ceska_beseda_sa@yahoo.com

www.ceskabesedasa.ba